

Υπόθεση C-58/20

Σύνοψη αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως κατά το άρθρο 98, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου

Ημερομηνία καταθέσεως:

4 Φεβρουαρίου 2020

Αιτούν δικαστήριο

Bundesfinanzgericht (Αυστρία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

30 Ιανουαρίου 2020

Προσφεύγουσα:

K

Καθής δημόσια αρχή:

Finanzamt Linz

Αντικείμενο και νομική βάση της διαφοράς της κύριας δίκης και της προδικαστικής παραπομπής

Απαλλαγή από τον ΦΠΑ μιας ανατεθείσας σε τρίτους παροχής (εκπλήρωση ορισμένων φορολογικών καθηκόντων) στο πλαίσιο της διαχειρίσεως αμοιβαίων κεφαλαίων δυνάμει του άρθρου 135, παράγραφος 1, στοιχείο ζ', της οδηγίας 2006/112/EK

Προδικαστικά ερωτήματα

Πρέπει το άρθρο 135, παράγραφος 1, στοιχείο ζ', της οδηγίας 2006/112/EK να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι στον όρο «διαχείριση των αμοιβαίων κεφαλαίων» εμπίπτουν επίσης τα ανατεθέντα από εταιρία διαχειρίσεως σε τρίτον φορολογικά καθήκοντα που συνίστανται στην εξασφάλιση της σύννομης φορολογήσεως των κεφαλαιακών εισοδημάτων των μεριδιούχων;

Παρατιθέμενες διατάξεις του δικαίου της Ένωσης

Άρθρο 135, παράγραφος 1, στοιχείο ζ', της οδηγίας 2006/112/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 2006, σχετικά με το κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας

Άρθρο 1, παράγραφος 2, άρθρο 5ζ και παράρτημα ΙΙ της οδηγίας 85/611/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1985, για τον συντονισμό των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων σχετικά με ορισμένους οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες (ΟΣΕΚΑ) (πλέον οδηγία 2009/65/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009)

Παρατιθέμενες εθνικές διατάξεις

Άρθρο 6, παράγραφος 1, σημείο 8, στοιχείο i, του νόμου του 1994 περί φόρου κύκλου εργασιών (UStG του 1994, BGBl. αριθ. 663/1994, όπως δημοσιεύθηκε στο BGBl. Ι αριθ. 24/2007 και στο BGBl. Ι αριθ. 112/2012)

Νόμος του 1993 περί επενδυτικών κεφαλαίων (InvFG του 1993, BGBl. αριθ. 532/1993, όπως δημοσιεύθηκε στο BGBl. Ι αριθ. 69/2008), ειδικότερα δε το άρθρο 40, και νόμος του 2011 περί επενδυτικών κεφαλαίων (InvFG του 2011, BGBl. Ι αριθ. 77/2011), ειδικότερα δε τα άρθρα 2, παράγραφος 1, σημείο 1, 3, παράγραφος 2, σημεία 1 και 2, 5, παράγραφοι 1 και 2, σημείο 1, 28, 30, παράγραφος 4, 42 και 186

Παρατιθέμενη νομολογία του Δικαστηρίου

Απόφαση της 4.5.2006, C-169/04, Abbey National plc, απόφαση της 7.3.2013, C-275/11, GfBk Gesellschaft für Börsenkommunikation mbH, απόφαση της 13.3.2014, C-464/12, ATP PensionService A/S, απόφαση της 9.12.2015, C-595/13, Fiscale Eenheid X NV cs, απόφαση της 5.6.1997, C-2/95, SDC, απόφαση της 13.12.2001, C-235/00, CSC, απόφαση της 26.5.2016, C-607/14, Bookit Ltd, απόφαση της 25.7.2018, C-5/17, DPAS Ltd, απόφαση της 3.10.2019, C-42/18, Cardpoint GmbH, απόφαση της 28.7.2011, C-350/10, Nordea, απόφαση της 6.10.1982, C-283/81, CILFIT

Συνοπτική έκθεση των πραγματικών περιστατικών και της διαδικασίας της κύριας δίκης

- 1 Κατά τα έτη 2008 έως 2014, ορισμένες εταιρίες επενδύσεως κεφαλαίων (στο εξής: ΕΕΚ· σύμφωνα με την ορολογία που χρησιμοποιεί ο νόμος του 2011 περί επενδυτικών κεφαλαίων: «εταιρία διαχείρισεως») ανέθεσαν στην προσφεύγουσα Κ ορισμένες υπηρεσίες με σκοπό τον προσδιορισμό των φορολογητέων αξιών σε επίπεδο μεριδιούχων. Η Κ χρέωνε τις υπηρεσίες τις οποίες παρείχε δυνάμει ειδικών διατάξεων περί φορολογίας εισοδήματος και επενδυτικών κεφαλαίων, και

οι οποίες, άλλωστε, αφορούσαν όχι τη βασική δραστηριότητα διαχείρισεως χαρτοφυλακίου αλλά τη σύννομη φορολόγηση των εισοδημάτων των μεριδιούχων του κεφαλαίου, χωρίς να υπολογίζει τον φόρο προστιθέμενης αξίας, δεδομένου ότι οι υπηρεσίες αυτές ενέπιπταν, κατά την άποψη της Κ, στην απαλλαγή από τον φόρο όσον αφορά τη διαχείριση αμοιβαίων κεφαλαίων κατά το άρθρο 6, παράγραφος 1, σημείο 8, στοιχείο i, του νόμου του 1994 περί ΦΠΑ (άρθρο 135 παράγραφος 1, στοιχείο ζ', της οδηγίας 2006/112/EK). Η φορολογική αρχή έκρινε ότι η απαλλαγή αυτή δεν έπρεπε να τύχει εφαρμογής, διότι οι εν λόγω υπηρεσίες δεν είχαν ούτε τον συγκεκριμένο και ουσιώδη χαρακτήρα που απαιτεί το ΔΕΕ για τις απαλλασσόμενες υπηρεσίες διαχείρισεως ούτε την απαιτούμενη αυτοτέλεια.

- 2 Μια ΕΕΚ έχει υποχρέωση να παρέχει στους μεριδιούχους όλες τις πληροφορίες προκειμένου αυτοί να είναι σε θέση να εκπληρώσουν τις φορολογικές υποχρεώσεις δημοσιότητας και αποδείξεως που υπέχουν. Ειδικότερα, η ΕΕΚ είχε και την εκ του νόμου υποχρέωση να συμπληρώσει δήλωση με τις κρίσιμες για τη φορολόγηση των εισοδημάτων των μεριδιούχων φορολογητέες αξίες, για τις οποίες η ΕΕΚ ήταν υπεύθυνη. Προς τούτο, η ΕΕΚ έπρεπε να προβεί σε διάφορους φορολογικούς υπολογισμούς. Οι νομοθετικές ρυθμίσεις που διέπουν τις εν λόγω διαδικασίες αποσκοπούν, εν τέλει, στην ορθή φορολόγηση των εσόδων των μεριδιούχων από αμοιβαία κεφάλαια.
- 3 Η Κ είχε επιφορτιστεί από πλείονες ΕΕΚ να εκδίδει φορολογικές καταστάσεις και να καταρτίζει την τυποποιημένη δήλωση φορολογητέων αξιών. Οι κρίσιμες για τη λογιστική διαχείριση κεφαλαίων αξίες ετίθεντο στη διάθεση της Κ από την τράπεζα θεματοφυλακής η οποία είχε αναλάβει την υποχρέωση λογιστικής διαχείρισεως του αμοιβαίου κεφαλαίου. Από τυπικής απόψεως, όμως, η ΕΕΚ δεν έπαυε να είναι ο φορολογικός εκπρόσωπος που υπέβαλε δήλωση στη μονάδα χρηματοοικονομικών πληροφοριών. Οι αναθέτουσες ΕΕΚ δέχονταν κατά γράμμα τις εκδοθείσες από την Κ φορολογικές καταστάσεις και τις συνταχθείσες από την ίδια δηλώσεις φορολογητέων αξιών και διαβίβαζαν τα στοιχεία στη μονάδα χρηματοοικονομικών πληροφοριών.
- 4 Οι ΕΕΚ που ανέθεταν τα ανωτέρω καθήκοντα στην Κ είχαν επίσης αναθέσει σε άλλους τρίτους σημαντικά καθήκοντα διαχείρισεως, πέραν αυτών που ασκούσαν από τις ίδιες. Μία από αυτές τις ανατεθείσες σε τρίτους δραστηριότητες είναι η ανατεθείσα στην Κ υπηρεσία εκδόσεως φορολογικών καταστάσεων και συμπληρώσεως της δηλώσεως φορολογικών στοιχείων στο πλαίσιο της προαναφερθείσας διαδικασίας, με βάση τα δεδομένα που διετίθεντο από τις ΕΕΚ.
- 5 Λόγω της πολυπλοκότητας των φορολογικών πτυχών της φορολογίας εσόδων από επενδυτικά κεφάλαια και των ευθυνών που είχε θεσπίσει ο νομοθέτης, τα εν λόγω καθήκοντα συχνά ανετίθεντο σε τρίτους παρέχοντες υπηρεσίες. Αυτή η ρητώς επιτρεπόμενη από τον νόμο ανάθεση σε τρίτους δεν επηρεάζει, όμως, την ευθύνη της ΕΕΚ, η οποία ευθύνεται κατ' ανάγκη για τις ενέργειες του εντεταλμένου τρίτου στις εξωτερικές σχέσεις με τρίτους. Στο πλαίσιο της εσωτερικής σχέσεως, η Κ ευθυνόταν σύμφωνα με τους γενικούς κανόνες του αστικού δικαίου σε περίπτωση ανακριβούς δηλώσεως των φορολογητέων αξιών η οποία ήταν

καταλογιστέα στην ίδια. Η Κ δεν έφερε ευθύνη για αποφάσεις επιβολής φόρου στην ΕΕΚ. Επίσης, η ανατεθείσα στην Κ δραστηριότητα δεν περιλάμβανε τον καθορισμό των αξιών για μερίδια επενδυτικού κεφαλαίου.

- 6 Η Κ άσκησε προσφυγή ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, του Bundesfinanzgericht, κατά των πράξεων επιβολής φόρου προστιθέμενης αξίας για τα έτη 2008 έως 2014, με τις οποίες της επεβλήθη υποχρέωση καταβολής ΦΠΑ για τις υπηρεσίες αυτές.

Κύρια επιχειρήματα των διαδίκων της κύριας δίκης

- 7 Κατά τη **φορολογική αρχή**, από τις σχετικές αποφάσεις του Δικαστηρίου όσον αφορά την απαλλασσόμενη από τον ΦΠΑ διαχείριση αμοιβαίου κεφαλαίου προκύπτει ότι οι παρατιθέμενες στο παράρτημα II της οδηγίας ΟΣΕΚΑ υπηρεσίες μπορούν, εν πάση περιπτώσει, να απαλλαγούν από τον φόρο προστιθέμενης αξίας, όταν παρέχονται από την ίδια την ΕΕΚ. Στην περίπτωση αυτή, οι εν λόγω υπηρεσίες προσιδιάζουν, εν πάση περιπτώσει, σε πράξεις διαχείρισεως αμοιβαίων κεφαλαίων. Αν όμως οι υπηρεσίες αυτές παρασχέθηκαν από τρίτον διαχειριστή, πρέπει να εξεταστεί αν οι υπηρεσίες αυτές εκπληρώνουν συγκεκριμένες και ουσιώδεις λειτουργίες της διαχείρισεως αμοιβαίου κεφαλαίου και αν αποτελούν χωριστό σύνολο, εκτιμώμενο συνολικώς. Αυτό θα προϋπέθετε ενδεικτικά, σύμφωνα με την απόφαση του ΔΕΕ στην υπόθεση GfBk, η υπηρεσία διαχείρισεως που ανατέθηκε σε τρίτο να συνδέεται στενά με τη *stricto sensu* διαχείριση των στοιχείων ενεργητικού του αμοιβαίου κεφαλαίου (διαχείριση χαρτοφυλακίου). Η συγκεκριμένη δραστηριότητα μιας ΕΕΚ συνίσταται, σύμφωνα με την προαναφερθείσα απόφαση, στη συλλογική επένδυση σε κινητές αξίες κεφαλαίων που συγκεντρώνονται από το κοινό. Ο προσδιορισμός των φορολογητέων αξιών για τον σκοπό της εκπληρώσεως των φορολογικών υποχρεώσεων των μεριδιούχων δεν αποτελεί, αφ' εαυτού, χαρακτηριστικό της διαχείρισεως αμοιβαίου κεφαλαίου. Αντιθέτως, πρόκειται μάλλον για υπηρεσίες που είναι χαρακτηριστικές του επαγγέλματος των ορκωτών λογιστών και παρεμφερών επαγγελματικών ομάδων.
- 8 Ο προσδιορισμός των φορολογητέων αξιών που λαμβάνονται υπόψη για τις φορολογικές καταστάσεις και η δήλωση που πρέπει να διαβιβασθεί στη μονάδα χρηματοοικονομικών πληροφοριών αποτελεί απλώς προπαρασκευαστική υπηρεσία της υποχρέωσης συμπληρώσεως δηλώσεως για φορολογικούς σκοπούς την οποία πρέπει να εκπληρώσει ο φορολογικός εκπρόσωπος της ΕΕΚ. Οι εν λόγω υπηρεσίες δεν αφορούν ειδικώς τη διαχείριση αμοιβαίων κεφαλαίων ούτε αποτελούν ουσιώδες μέρος των παρατιθέμενων στο παράρτημα II της οδηγίας ΟΣΕΚΑ υπηρεσιών. Επιπλέον, οι παρεχόμενες από τρίτο πρόσωπο υπηρεσίες που είναι προπαρασκευαστικές της δηλώσεως φορολογητέων αξιών δεν συνιστούν διακριτή δραστηριότητα διαχείρισεως, συνολικώς εκτιμώμενη. Η απαιτούμενη αυτοτέλεια θα υπήρχε μόνο σε περίπτωση αναθέσεως των ουσιωδών, βασικών καθηκόντων διαχείρισεως που αναφέρονται στο παράρτημα II και εφόσον οι υπηρεσίες αυτές ήταν στο σύνολό τους διακριτές, συγκεκριμένες

και ουσιώδεις για τη διαχείριση αμοιβαίου κεφαλαίου. Η απλή και μόνον μνεία μιας δραστηριότητας στο παράρτημα ΙΙ της οδηγίας ΟΣΕΚΑ δεν επαρκεί αφ' εαυτής. Επίσης, το μικρό ποσό της αντιπαροχής που καταβάλλεται στην Κ για τις εν λόγω υπηρεσίες αποτελεί ένδειξη ότι οι υπηρεσίες είναι δευτερεύουσας σημασίας.

- 9 Αντιθέτως, κατά την άποψη της Κ, από τη σκέψη 22 της αποφάσεως GfBk και τη σκέψη 77 της αποφάσεως Fiscale Eenheid προκύπτει ότι, εκτός από την κεντρική διαχείριση χαρτοφυλακίου, οι παροχές υπηρεσιών διαχείρισεως χαρτοφυλακίου (ιδίως αυτές που περιλαμβάνονται στο παράρτημα ΙΙ της οδηγίας ΟΣΕΚΑ) αποτελούν, επίσης, συγκεκριμένες υπηρεσίες διαχείρισεως αμοιβαίου κεφαλαίου. Σε καμία περίπτωση δεν απαιτείται να έχουν ανατεθεί οι υπηρεσίες διαχείρισεως εν συνόλω σε τρίτους. Αντιθέτως, είναι δυνατόν να έχουν ανατεθεί μεμονωμένες υπηρεσίες σε τρίτους προκειμένου να τύχουν της απαλλαγής, υπό την προϋπόθεση ότι συνδέονται στενά με μια τυπική δραστηριότητα που ασκείται από την ίδια την ΕΕΚ. Δεδομένου ότι, κατά τη νομολογία του ΔΕΕ, οι παρατιθέμενες στο παράρτημα ΙΙ υπηρεσίες προσιδιάζουν στη διαχείριση αμοιβαίων κεφαλαίων, οι στενά συνδεόμενες με αυτές δραστηριότητες θα μπορούσαν επίσης να τύχουν απαλλαγής.
- 10 Σε περίπτωση αναθέσεως σε τρίτους μιας δραστηριότητας, την οποία η ΕΕΚ θα όφειλε να εκτελέσει άλλως δυνάμει της ισχύουσας νομοθεσίας, υπάρχει στενός σύνδεσμος με συγκεκριμένη υπηρεσία διαχείρισεως αμοιβαίων κεφαλαίων. Οι επίμαχες, εν προκειμένω, υπηρεσίες συγκεκριμένου προσδιορισμού των αξιών που λαμβάνονται υπόψη για τη φορολόγηση των μεριδιούχων παρέχονται μόνο στον τομέα των επενδυτικών κεφαλαίων και, ως εκ τούτου, πρόκειται, εν πάση περιπτώσει, για υπηρεσίες ουσιώδεις και προσιδιάζουσες σε επενδυτικά κεφάλαια. Οι υπηρεσίες, όπως αυτές που προορίζονται για τον έλεγχο και την εποπτεία της δραστηριότητας μιας ΕΕΚ, οι οποίες πρέπει να ανατίθενται υποχρεωτικά σε θεματοφύλακα (τράπεζα θεματοφυλακής), δεν είναι δυνατόν να ασκηθούν από την ίδια ΕΕΚ και, επομένως, δεν προσιδιάζουν στη δραστηριότητά της. Αυτός είναι και ο λόγος για τον οποίο το ΔΕΕ, με την απόφαση Abbey National, απέρριψε τη δυνατότητα εφαρμογής της απαλλαγής κατ' άρθρο 135, παράγραφος 1, στοιχείο ζ', της οδηγίας 2006/112/ΕΚ για τις εν λόγω υπηρεσίες.
- 11 Απαντώντας στην άποψη την οποία υποστήριξε εν γένει η φορολογική αρχή και κατά την οποία ο προσδιορισμός και η δήλωση των φορολογητέων αξιών από τον φορολογικό εκπρόσωπο αποτελούν υπηρεσία χαρακτηριστική του επαγγέλματος των ορκωτών λογιστών, η Κ υποστήριξε, αφενός, ότι υπήρχαν πολλές ΕΕΚ, οι οποίες είχαν επιφορτιστεί, με δική τους ευθύνη, με τα καθήκοντα φορολογικού εκπροσώπου. Αφετέρου, υπάρχουν επίσης πλείονα πιστωτικά ιδρύματα τα οποία ασκούν τη λειτουργία φορολογικού εκπροσώπου για επενδυτικά κεφάλαια που δεν τελούν υπό τη διαχείριση των ιδίων.
- 12 Όσον αφορά το κριτήριο της «δημιουργίας διακριτού συνόλου, συνολικώς εκτιμώμενου», δεν είναι απαραίτητη η ανάθεση σε τρίτους του συνόλου σχεδόν της δραστηριότητας διαχείρισεως αλλά αρκεί η ανατεθείσα σε τρίτους

δραστηριότητα να συνιστά διακριτή δραστηριότητα διαχείρισεως. Το κριτήριο αυτό πληρούται, εν πάση περιπτώσει, μέσω των πράξεων καταρτίσεως των καταστάσεων για τη φορολογική μεταχείριση των μεριδίων και προσδιορισμού των προς δήλωση φορολογητέων αξιών. Συναφώς, μολονότι οι αξίες που προκύπτουν από τον καταρτιζόμενο σε επίπεδο αμοιβαίου κεφαλαίου λογαριασμό κερδών και ζημιών ή από τη λογιστική διαχείριση αμοιβαίου κεφαλαίου γίνονταν αποδεκτές, εντούτοις απαιτούνταν, σε πολλές περιπτώσεις, να γίνει αναπροσαρμογή των εν λόγω αξιών στο πλαίσιο της φορολογίας των κερδών, με τη χρήση εξειδικευμένων γνώσεων. Από την απόφαση GfBk προκύπτει ότι η επίσημη υποβολή δηλώσεως από την ΕΕΚ στη μονάδα χρηματοοικονομικών πληροφοριών δεν εμποδίζει την απαλλαγή από τον φόρο, δεδομένου ότι η ΕΕΚ είχε διατηρήσει, στην περίπτωση της GfBk, την εξουσία λήψεως της τελικής αποφάσεως.

- 13 Για να υφίσταται ουσιώδης υπηρεσία διαχείρισεως, αρκεί η υπηρεσία να είναι καθοριστική και τυπική για την ορθή διαχείριση των συλλογικών επενδύσεων και να έχει συναφώς ορισμένη βαρύτητα. Η απαλλαγή εφαρμόζεται, εν τέλει, σε ανατεθείσα σε τρίτον δραστηριότητα, όταν η δραστηριότητα αυτή υποκαθιστά δραστηριότητα διαχείρισεως στενά συνδεδεμένη με υπηρεσία την οποία πρέπει κατ' αρχήν να παρέχει η ΕΕΚ και εφόσον η παρεχόμενη υπηρεσία συνιστά διακριτή και όχι απλώς δευτερεύουσας σημασίας δραστηριότητα διαχείρισεως.
- 14 Δεδομένου ότι η ΕΕΚ υποχρεούται, βάσει των διατάξεων του InvFG, να παρέχει στον μεριδιούχο όλα τα απαιτούμενα δεδομένα για την εκπλήρωση των φορολογικών υποχρεώσεών του και, προς τούτο, η ΕΕΚ οφείλει επίσης να συντάσσει τις φορολογικές καταστάσεις και τη δήλωση των φορολογητέων αξιών διασφαλίζοντας επίσης τη δημοσίευσή τους, πρόκειται, εν πάση περιπτώσει για δραστηριότητα προσιδιάζουσα στη διαχείριση αμοιβαίου κεφαλαίου. Τούτο επιρρωνύεται επίσης από το γεγονός ότι το παράρτημα II της οδηγίας ΟΣΕΚΑ αναφέρει τη συμπλήρωση φορολογικών δηλώσεων ως δραστηριότητα «διαχείρισεως». Ως τέτοιο «φορολογικό θέμα» πρέπει να νοείται όχι μόνον η συμπλήρωση επίσημων φορολογικών δηλώσεων αλλά και κάθε απαραίτητη για την εκπλήρωση φορολογικών υποχρεώσεων δραστηριότητα. Το μικρό, κατά την άποψη της φορολογικής αρχής, ποσό της αντιπαροχής για την ανατεθείσα στην Κ υπηρεσία οφείλεται σε διαφόρους συσχετισμούς με άλλες πράξεις παροχής υπηρεσιών μεταξύ της Κ και των ανατετουσών ΕΕΚ.

Έκθεση του αιτιολογικού της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως

- 15 Το ΔΕΕ έχει επανειλημμένως ασχοληθεί με την ερμηνεία της περί απαλλαγής διατάξεως του άρθρου 135, παράγραφος 1, στοιχείο ζ', της οδηγίας 2006/112/ΕΚ για τη διαχείριση αμοιβαίων κεφαλαίων, όπως αυτά ορίζονται από τα κράτη μέλη, και αποφάνθηκε ότι και οι ανατεθείσες σε τρίτον διαχειριστή υπηρεσίες διαχείρισεως μπορούν να τύχουν απαλλαγής, εφόσον αυτές επιτελούν τις συγκεκριμένες και ουσιώδεις λειτουργίες της διαχείρισεως αμοιβαίου κεφαλαίου και αποτελούν χωριστό σύνολο, εκτιμώμενο συνολικώς (βλ. τις προπαρατεθείσες

αποφάσεις). Εντούτοις, λαμβανομένης υπόψη της διαφορετικής ερμηνείας των εν λόγω κριτηρίων από τους διαδίκους στο πλαίσιο της εκκρεμούς διοικητικής διαδικασίας και των αντιτιθέμενων σκοπών –συγκεκριμένα δε, αφενός, επιδιώκεται να υπάρξει ευρύ πεδίο εφαρμογής προκειμένου οι μικροεπενδυτές να μπορούν να επενδύσουν τα χρήματά τους μέσω επενδυτικών κεφαλαίων σε ένα ευρύ φάσμα κινητών αξιών υπό καθεστώς απαλλαγής από τον ΦΠΑ και, αφετέρου, οι όροι που χρησιμοποιούνται για τον προσδιορισμό των απαλλαγών αυτών πρέπει να ερμηνευθούν συσταλτικώς, δεδομένου ότι συνιστούν παρέκκλιση από την αρχή επιβολής του ΦΠΑ–, το αιτούν δικαστήριο, φρονεί ότι εξακολουθούν να υπάρχουν βάσιμες αμφιβολίες κατά πόσον υφίσταται σύμφωνη προς το δίκαιο της Ένωσης ερμηνεία της έννοιας της «διαχείρισεως αμοιβαίου κεφαλαίου». Τα υπό εξέταση ερωτήματα τίθενται ιδίως ενόψει του ότι οι ανατεθείσες σε τρίτους υπηρεσίες δεν συνδέονται στενά με τη βασική δραστηριότητα της διαχείρισεως χαρτοφυλακίου, η οποία συνίσταται στην άμεση φορολόγηση των συλλογικών επενδύσεων των κεφαλαίων που συγκεντρώνονται από το κοινό. Αντιθέτως, η υπό κρίση υπόθεση αφορά αμιγώς διαχειριστικές δραστηριότητες, ασκούμενες προς το συμφέρον της σύννομης φορολογήσεως των εισοδημάτων των μεριδιούχων βάσει ειδικών διατάξεων περί φορολογίας και επενδυτικών κεφαλαίων, οι οποίες ενδεχομένως συνδέονται αρκούτως στενά με τις παρατιθέμενες στο παράρτημα II της οδηγίας ΟΣΕΚΑ δραστηριότητες διαχείρισεως, ώστε να θεωρηθούν απαλλασσόμενες. Επιπροσθέτως, είναι αμφίβολο κατά πόσον τα επιμέρους στοιχεία της εκτελούμενης από την Κ υπηρεσίας διαθέτουν την απαιτούμενη αυτοτέλεια.

- 16 Ο σκοπός της περί απαλλαγής διατάξεως, ο οποίος πρέπει να συνεκτιμηθεί στο πλαίσιο της ερμηνείας, είναι να διευκολυνθούν οι μικροί επενδυτές να επενδύουν σε τίτλους μέσω οργανισμών επενδύσεων. Η συμμετοχή σε επενδυτικό κεφάλαιο και η άμεση επένδυση σε στοιχεία του ενεργητικού πρέπει να είναι ουδέτερες από την άποψη του ΦΠΑ (ΔΕΕ Abbey National, σκέψη 62). Συνεπώς, οι συγκεκριμένες και τυπικές υπηρεσίες διαχείρισεως αμοιβαίων κεφαλαίων πρέπει, κατ' αρχήν, να μπορούν να ανατεθούν σε τρίτους ως απαλλασσόμενες υπηρεσίες προκειμένου να αποφευχθούν ανεπιθύμητες ανατιμήσεις. Πράγματι, το ΔΕΕ έκρινε στην απόφαση GfBk (σκέψη 31) ότι ο επιχειρηματίας που παρέχει οιονεί διαχειριστικές υπηρεσίες με το δικό του προσωπικό δεν πρέπει να περιέρχεται σε ευνοϊκότερη θέση από εκείνη ενός επιχειρηματία ο οποίος έχει αναθέσει σε τρίτους την παροχή των εν λόγω υπηρεσιών. Ερωτήματα ανακύπτουν και από το γεγονός ότι, κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, οι διατάξεις περί απαλλαγής, ως παρεκκλίσεις από την αρχή επιβολής του ΦΠΑ, πρέπει κατ' αρχήν να ερμηνεύονται συσταλτικώς και, επομένως, τα κριτήρια που χρησιμοποιεί το Δικαστήριο (συγκεκριμένος και ουσιαδής χαρακτήρας και απαιτούμενη αυτοτέλεια της παροχής) ενδέχεται να προσκρούουν στον επιδιωκόμενο με την απαλλαγή σκοπό.
- 17 Οι προπαρατεθείσες αποφάσεις του Δικαστηρίου SDC, CSC, Bookit Ltd, DPAS Ltd και Cardpoint GmbH αφορούσαν απαλλασσόμενες χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, όπως είναι οι ρητώς αναφερόμενες στην εφαρμοστέα οδηγία ΦΠΑ πράξεις που αφορούν πληρωμές και μεταφορές χρημάτων ή οι πράξεις που

αφορούν ορισμένες κινητές αξίες. Αντιθέτως, στην υπό κρίση υπόθεση, αμφισβητείται η δυνατότητα απαλλαγής για τις πολύ ευρύτερα διατυπωμένες υπηρεσίες «διαχείρισεως αμοιβαίων κεφαλαίων, όπως ορίζονται από τα κράτη μέλη, από εταιρίες επενδύσεως κεφαλαίων». Συναφώς, το Δικαστήριο διευκρινίζει (βλ. απόφαση SDC, σκέψη 66) ότι μια υπηρεσία, η οποία συνίσταται συγκεκριμένα σε πράξεις μεταφοράς χρημάτων, πρέπει να έχει ως αποτέλεσμα τη μεταφορά κεφαλαίων και να συνεπάγεται νομικές και οικονομικές μεταβολές. Επομένως, οι διαπιστώσεις του Δικαστηρίου σχετικά με τον ειδικό χαρακτήρα των συγκεκριμένων χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών δεν μπορούν να γίνουν ανεπιφύλακτα δεκτές στην ευρύτερα διατυπωμένη έννοια της «διαχείρισεως αμοιβαίων κεφαλαίων», υπό την έννοια ότι σε αυτήν προσιδιάζει μόνο η υπηρεσία η οποία επηρεάζει άμεσα τη χρηματοοικονομική κατάσταση του κεφαλαίου (διαχείριση χαρτοφυλακίου υπό στενή έννοια). Κατά την απόφαση *Fiscale Eenheid* (σκέψεις 72, 73 και 77), συγκεκριμένα καθήκοντα συνιστούν, πέραν των καθκόντων διαχείρισεως χαρτοφυλακίου, τα καθήκοντα που αφορούν τη διοίκηση των οργανισμών συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες (ΟΣΕΚΑ), όπως μνημονεύονται (κατά τρόπο μη εξαντλητικό) στο παράρτημα II της οδηγίας ΟΣΕΚΑ. Καθόσον το ΔΕΕ, στην απόφασή του *Abbey National*, ρητώς απέρριψε την άποψη της Επιτροπής και του Ηνωμένου Βασιλείου ότι επιβάλλεται στενή ερμηνεία της έννοιας της «διαχείρισεως αμοιβαίων κεφαλαίων», η διαχείριση αμοιβαίου κεφαλαίου δεν περιορίζεται, κατ' αρχήν, στην αμιγή διαχείριση χαρτοφυλακίου υπό στενή έννοια. Επομένως, οι διαπιστώσεις του Δικαστηρίου σχετικά με τον ειδικό χαρακτήρα των συγκεκριμένων απαλλασσόμενων χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών δεν ισχύουν και για τη διαχείριση αμοιβαίων κεφαλαίων. Η απαλλαγή δεν περιορίζεται, εν προκειμένω, στη «φορολόγηση των συλλογικών επενδύσεων των κεφαλαίων που συγκεντρώνονται από το κοινό», αλλά, κατ' αρχήν, στη «διαχείριση αμοιβαίου κεφαλαίου». Όσον αφορά όμως τις γενικές διαπιστώσεις σχετικά με τη φορολογική απαλλαγή μιας ανατεθείσας σε τρίτον υπηρεσίας, το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι είναι δυνατή η παραπομπή στις προαναφερθείσες αποφάσεις. Απομένει να εξεταστεί αν ο συναφής με τους επενδυτές και τα ίδια τα επενδυτικά κεφάλαια προσδιορισμός του φορολογητέου εισοδήματος, ο οποίος αποσκοπεί στην ορθή επιβολή φόρου στους μεριδιούχους, είναι συγκεκριμένος και ουσιώδης για τη διαχείριση αμοιβαίου κεφαλαίου και αν η δραστηριότητα αυτή παρουσιάζει την απαιτούμενη αυτοτέλεια.

Εκτίμηση υπό το πρίσμα του σκοπού

- 18 Η υπόθεση *Abbey National* αφορούσε, αφενός, υπηρεσίες παρεχόμενες από θεματοφύλακα που διασφάλιζε την τήρηση των νομοθετικών διατάξεων και των κανονισμών του ταμείου και, αφετέρου, διάφορες διοικητικές και λογιστικές υπηρεσίες εκ μέρους τρίτου διαχειριστή (επί του τελευταίου αυτού ζητήματος, βλ. κατωτέρω την εκτίμηση βάσει του κριτηρίου του στενού συνδέσμου).
- 19 Όσον αφορά τις παροχές που αποσκοπούν στη συμμόρφωση με τις νομοθετικές διατάξεις και τους κανονισμούς του ταμείου, το ΔΕΕ έκρινε ότι δεν προσιδιάζουν στη διαχείριση αμοιβαίου κεφαλαίου. Το ΔΕΕ αιτιολόγησε το συμπέρασμα αυτό με το σκεπτικό ότι οι επίμαχες υπηρεσίες δεν έχουν ως αντικείμενο τη δημιουργία

και τη διαχείριση χαρτοφυλακίων με τα κεφάλαια τα οποία οι συμμετέχοντες καταθέτουν κατά την αγορά εταιρικών μεριδίων. Αντιθέτως, ο σκοπός των υπηρεσιών αυτών είναι να διασφαλιστεί ότι υπάρχει σύννομη διαχείριση των οργανισμών συλλογικών επενδύσεων. Επομένως, οι υπηρεσίες αυτές δεν εμπίπτουν στον τομέα της διαχείρισης των εν λόγω οργανισμών, αλλά του ελέγχου και της εποπτείας της δραστηριότητάς τους.

- 20 Κατά το αιτούν δικαστήριο, το ΔΕΕ δεν επικεντρώνεται στην ύπαρξη, εκ του νόμου ή εκ συμβάσεως, αναθέσεως δραστηριότητας διαχείρισης σε τρίτον, αλλά στηρίζεται αποκλειστικά στον σκοπό της δραστηριότητας. Ενώ οι δραστηριότητες ελέγχου της τράπεζας θεματοφυλακής έχουν ως αντικείμενο τη σύννομη διαχείριση προς το συμφέρον της προστασίας των επενδυτών, η ειδική δραστηριότητα της ΕΕΚ αποσκοπεί στη διευκόλυνση της συλλογικής επενδύσεως των μικρών επενδυτών σε κινητές αξίες κεφαλαίων και στη διαχείριση των συσταθέντων χαρτοφυλακίων. Η απαλλαγή της δραστηριότητας αυτής αποσκοπεί στο να μην επιβαρύνει με τον ΦΠΑ την αντιπαροχή που καταβάλλουν οι επενδυτές, όπως συμβαίνει με την άμεση αγορά και τη διαχείριση κινητών αξιών.
- 21 Ομοίως, στην απόφαση *Fiscale Eenheid* (σκέψεις 77 και 78) το ΔΕΕ στηρίζεται στην έννοια του σκοπού. Η εφαρμογή της στην υπό κρίση υπόθεση θα μπορούσε να έχει τις ακόλουθες συνέπειες: τα διοικητικά και λογιστικά καθήκοντα που έχουν ως αντικείμενο τη σύννομη φορολόγηση των εσόδων των μεριδιούχων δεν προσιδιάζουν στη δραστηριότητα αμοιβαίου κεφαλαίου, αλλά προκύπτουν σε περίπτωση πραγματοποιήσεως εσόδων υπό διαφορετικά ρυθμιστικά πλαίσια. Εν προκειμένω, θα μπορούσε να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι στην υπό κρίση υπόθεση ισχύουν ειδικοί κανόνες του δικαίου των επενδυτικών κεφαλαίων για τη φορολόγηση των εσόδων από αμοιβαία κεφάλαια.
- 22 Αν το Δικαστήριο κρίνει ότι ο έλεγχος της τηρήσεως του νομικού πλαισίου της διαχείρισης αμοιβαίου κεφαλαίου, λόγω του μη συγκεκριμένου σκοπού του, δεν προσιδιάζει στη διαχείριση αμοιβαίου κεφαλαίου, το ίδιο θα μπορούσε να ισχύει και για τις δραστηριότητες οι οποίες, σύμφωνα με τις νομικές βάσεις τους, έχουν ως αντικείμενο τη σύννομη φορολόγηση των μεριδιούχων. Επομένως, τίθεται το ερώτημα αν μια δραστηριότητα που αποσκοπεί στη σύννομη φορολόγηση των εσόδων των μεριδιούχων προσιδιάζει στη διαχείριση αμοιβαίου κεφαλαίου.

Εκτίμηση στηριζόμενη στο κριτήριο του στενού συνδέσμου

- 23 Επιπλέον, η απόφαση *Abbey National* αφορούσε διάφορες διοικητικές και λογιστικές υπηρεσίες εκ μέρους τρίτου διαχειριστή. Η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου και η Επιτροπή τάχθηκαν υπέρ της συστατικής ερμηνείας της διατάξεως, υπό την έννοια ότι απαλλασσόμενες είναι μόνον οι υπηρεσίες διαχείρισης που συνδέονται στενά με τη διαχείριση χαρτοφυλακίου και, επομένως, έχουν άμεσο αντίκτυπο στην κατάσταση του ενεργητικού και του παθητικού του κεφαλαίου (στενή ερμηνεία της έννοιας της διοικητικής υπηρεσίας).

- 24 Το ΔΕΕ δεν ακολούθησε την άποψη αυτή: πέραν της αμιγούς διαχείρισεως χαρτοφυλακίου είναι δυνατόν να απαλλάσσονται και οι υπηρεσίες διαχείρισεως του παραρτήματος II της οδηγίας ΟΣΕΚΑ εφόσον προσιδιάζουν στη δραστηριότητα ΟΣΕΚΑ (απόφαση Abbey National, σκέψη 64). Συγκεκριμένα, η δραστηριότητα αυτή συνίσταται στη συλλογική επένδυση σε κινητές αξίες κεφαλαίων που συγκεντρώνονται από το κοινό. Εντούτοις, κατά το αιτούν δικαστήριο, συνάγεται από τον περιορισμό που θέτει το ΔΕΕ στη σκέψη 70 ότι οι υπηρεσίες που παρατίθενται στο παράρτημα II της οδηγίας ΟΣΕΚΑ επιτελούν εν πάση περιπτώσει συγκεκριμένες λειτουργίες για τη διαχείριση αμοιβαίου κεφαλαίου και, επίσης, απαλλάσσονται όταν εκτελούνται από την ίδια την ΕΕΚ. Όταν όμως οι υπηρεσίες αυτές παρέχονται από τρίτο διαχειριστή, μπορούν, σύμφωνα με τη σκέψη 70, να χαρακτηριστούν ως απαλλασσόμενες υπηρεσίες μόνον αν αποτελούν χωριστό σύνολο, συνολικώς εκτιμώμενο, το οποίο εκπληρώνει τις συγκεκριμένες και ουσιώδεις λειτουργίες της διαχείρισεως αμοιβαίου κεφαλαίου (τούτο έγινε επίσης δεκτό με την απόφαση GfBk, σκέψη 21). Εναπόκειται στο εθνικό δικαστήριο να εξακριβώσει αν πληρούται η προϋπόθεση αυτή (σκέψη 73). Το ΔΕΕ δεν αποκλείει να συμβαίνει αυτό, αλλά δεν δίδει απολύτως καταφατική απάντηση. Επομένως, μετά την απόφαση Abbey National, παραμένει ανοιχτό το ζήτημα αν οι σημαντικές υπηρεσίες διαχείρισεως που παρασχέθηκαν στην υπό κρίση υπόθεση προσιδιάζουν στη διαχείριση αμοιβαίου κεφαλαίου.
- 25 Συναφή συμπεράσματα θα μπορούσαν να συναχθούν από την απόφαση GfBk. Στη σκέψη 23 της αποφάσεως, το ΔΕΕ έκρινε ότι υφίσταται απαλλασσόμενη δραστηριότητα αν η δραστηριότητα αυτή έχει εγγενή σχέση με τη χαρακτηριστική δραστηριότητα μιας ΕΕΚ, ούτως ώστε να έχει ως αποτέλεσμα να πληροί τις συγκεκριμένες και ουσιώδεις λειτουργίες της διαχείρισεως αμοιβαίων κεφαλαίων. Αν μπορεί να θεωρηθεί, κατόπιν των προεκτεθέντων, ότι ο προσδιορισμός των εισοδημάτων των κατόχων μεριδίου του επενδυτικού κεφαλαίου συνιστά υπηρεσία εγγενή και χαρακτηριστική ενός επενδυτικού κεφαλαίου, η παραδοχή αυτή πρέπει ενδεχομένως να περιοριστεί εκ νέου σύμφωνα με την ακόλουθη σκέψη 24. Με την απόφαση αυτή, το Δικαστήριο αναγνώρισε ότι οι υπηρεσίες που συνίστανται στην παροχή συμβουλών αγοράς και πωλήσεως ενεργητικών περιουσιακών στοιχείων σε μια ΕΕΚ συνδέονται στενά με τη συγκεκριμένη δραστηριότητα της ΕΕΚ, η οποία συνίσταται στη συλλογική επένδυση σε κινητές αξίες κεφαλαίων που συγκεντρώνονται από το κοινό.
- 26 Εν προκειμένω, τα παρατιθέμενα στη σκέψη 22 συγκεκριμένα διαχειριστικά καθήκοντα, όπως αυτά αναφέρονται στο παράρτημα II της οδηγίας ΟΣΕΚΑ, δεν μνημονεύονται πλέον από το Δικαστήριο. Αυτό οφείλεται ενδεχομένως στο γεγονός ότι η υπόθεση GfBk αφορούσε συμβουλευτικές υπηρεσίες στενά συνδεδεμένες με τη *stricto sensu* διαχείριση χαρτοφυλακίου και, ως εκ τούτου, το Δικαστήριο έπρεπε να αποφανθεί μόνον επί του ζητήματος αυτού. Εντούτοις, προκύπτει, ειδικότερα από τις παρατηρήσεις του γενικού εισαγγελέα, στις οποίες παραπέμπει ρητώς το Δικαστήριο, ότι κατ' αρχήν μόνον η αμιγής διαχείριση χαρτοφυλακίου και οι τυπικές υπηρεσίες διαχείρισεως, οι οποίες συνδέονται

στενά με τη διαχείριση κεφαλαίων και διακρίνονται από τις λοιπές οικονομικές δραστηριότητες, μπορούν να προσιδιάζουν στη διαχείριση αμοιβαίων κεφαλαίων. Επομένως, δεν είναι a priori προσιδιάζουσα κάθε υπηρεσία διαχείρισης του παραρτήματος II της οδηγίας ΟΣΕΚΑ, αλλά αυτή πρέπει, σε περίπτωση αναθέσεως σε τρίτον διαχειριστή, να έχει, επιπλέον, στενή σχέση με τη διαχείριση χαρτοφυλακίου υπό στενή έννοια (τροποποιημένη αυστηρή προσέγγιση).

- 27 Αυτή η τροποποιημένη αυστηρή προσέγγιση συνάδει επίσης με τις επανειλημμένες διαπιστώσεις του ΔΕΕ, κατά τις οποίες οι δραστηριότητες που αναφέρονται στο παράρτημα II της οδηγίας ΟΣΕΚΑ προσιδιάζουν, εν πάση περιπτώσει, στη διαχείριση της ΕΕΚ εφόσον ασκούνται από την ίδια. Αν, όμως, αυτές εκτελούνται από τρίτο διαχειριστή, πρέπει να αποτελούν χωριστό σύνολο, εκτιμώμενο συνολικώς, και να είναι συγκεκριμένες και ουσιώδεις για τη διαχείριση αμοιβαίων κεφαλαίων προκειμένου να θεωρηθούν απαλλασσόμενες.
- 28 Από τη διάταξη του ΔΕΕ, σύμφωνα με την οποία θα πρέπει να εξεταστεί η έκταση της ευθύνης και ο σκοπός της υπό εξέταση υπηρεσίας προκειμένου να διαπιστωθεί ο συγκεκριμένος χαρακτήρας μιας παρατιθέμενης στο παράρτημα II της οδηγίας ΟΣΕΚΑ υπηρεσίας, μπορεί να συναχθεί ότι δεν είναι δυνατόν να γίνει δεκτός ένας διάλληλος συλλογισμός, υπό την έννοια ότι οι υπηρεσίες του παραρτήματος II της οδηγίας ΟΣΕΚΑ προσιδιάζουν, εν πάση περιπτώσει, στη διαχείριση αμοιβαίων κεφαλαίων ακόμη και σε περίπτωση αναθέσεως σε τρίτους και, ως εκ τούτου, υπάρχει ευθύνη για τη συγκεκριμένη αυτή δραστηριότητα. Αν γινόταν δεκτός αυτός ο διάλληλος συλλογισμός, οι παρατηρήσεις του ΔΕΕ θα καθίσταντο άνευ περιεχομένου υπό την έννοια ότι, σε περίπτωση αναθέσεως μιας τέτοιας υπηρεσίας σε τρίτους, η απαλλαγή ισχύει μόνον αν η υπηρεσία αυτή είναι συγκεκριμένη, ουσιώδης και αρκούντως αυτοτελής. Επομένως, πρέπει να εκτιμηθεί βάσει άλλων κριτηρίων κατά πόσον μια υπηρεσία του παραρτήματος II της οδηγίας ΟΣΕΚΑ προσιδιάζει στη διαχείριση επενδυτικού κεφαλαίου, σε περίπτωση που παρέχεται από τρίτο διαχειριστή. Κατά τα εκτιθέμενα στην απόφαση GfBk του ΔΕΕ, είναι προφανές ότι το κριτήριο θα μπορούσε να είναι η ύπαρξη στενού συνδέσμου με τη βασική δραστηριότητα της διαχείρισης χαρτοφυλακίου.
- 29 Ωστόσο, η προσέγγιση αυτή ενδέχεται να αντίκειται εκ νέου στην ευρεία ερμηνεία που έγινε δεκτή ανωτέρω. Κατά της αυστηρής προσεγγίσεως, κατά την οποία μια δραστηριότητα προσιδιάζει στη διαχείριση αμοιβαίων κεφαλαίων μόνον αν αφορά την κύρια δραστηριότητα μιας ΕΕΚ και, επομένως, έχει επίπτωση στην οικονομική κατάσταση του αμοιβαίου κεφαλαίου, συνηγορούν οι ανωτέρω λόγοι, για τους οποίους το ΔΕΕ δεν ακολούθησε την εν λόγω άποψη της Επιτροπής και του Ηνωμένου Βασιλείου, καθώς και η κατηγορηματική απόρριψη της απόψεως αυτής (απόφαση ATP PensionService, σκέψη 69). Μένει να εξεταστεί η τροποποιημένη αυστηρή προσέγγιση, κατά την οποία μια διαχειριστική υπηρεσία του παραρτήματος II της οδηγίας ΟΣΕΚΑ είναι συγκεκριμένη, όταν δεν συνεπάγεται μεταβολή της οικονομικής καταστάσεως του κεφαλαίου αλλά τελεί σε στενή σχέση με τη διαχείριση χαρτοφυλακίου η οποία είναι καθοριστική για την οικονομική κατάσταση του κεφαλαίου. Αν η τελευταία

αυτή προσέγγιση, όπως εκφράζεται στην απόφαση GfBk, είναι ορθή, οι επίμαχες εν προκειμένω υπηρεσίες δεν θα μπορούσαν να απαλλαγούν ελλείψει στενού συνδέσμου με τη βασική δραστηριότητα της ΕΕΚ.

Ζήτημα της ευθύνης

- 30 Όσον αφορά τη σημασία της ευθύνης, το ΔΕΕ έκρινε με τη σκέψη 40 (δεύτερη και τρίτη περίοδος) της αποφάσεως Bookit και τη σκέψη 36 της αποφάσεως DPAS τα εξής: Συναφώς, πρέπει να διακρίνεται η απαλλασσόμενη υπηρεσία, υπό την έννοια της οδηγίας περί ΦΠΑ, από τη διενέργεια απλής υλικής πράξεως ή την παροχή τεχνικής υπηρεσίας. Προς τούτο, πρέπει ιδίως να εξετασθεί η έκταση της ευθύνης του παρέχοντος υπηρεσίες, ιδίως δε το ζήτημα αν η ευθύνη αυτή περιορίζεται στα τεχνικά θέματα ή καλύπτει τα ιδιαίτερα και ουσιώδη συστατικά στοιχεία που είναι χαρακτηριστικά των πράξεων.
- 31 Εάν γίνει δεκτό ότι ο προσδιορισμός των φορολογητέων αξιών αποσκοπεί συγκεκριμένα στη διασφάλιση της φορολογίας των μεριδιούχων δυνάμει της νομοθεσίας περί επενδυτικών κεφαλαίων και είναι ουσιώδης για τη διαχείριση αμοιβαίου κεφαλαίου, η Κ φέρει ευθύνη για τις εν λόγω συγκεκριμένες και ουσιώδεις λειτουργίες.
- 32 Σε περίπτωση που ο εσφαλμένος προσδιορισμός των επίμαχων αξιών επιφέρει αρνητικές συνέπειες στον μεριδιούχο, η ΕΕΚ είναι, κατ' αρχάς, υπεύθυνη για τις ζημίες που υπέστη ο μεριδιούχος. Αυτή θα μπορούσε, με τη σειρά της, να αξιώσει αποζημίωση από την Κ σύμφωνα με τις γενικές αρχές του αστικού δικαίου. Τούτο όμως δεν αποσαφηνίζει το ζήτημα αν η ευθύνη αυτή περιορίζεται στα τεχνικά θέματα ή καλύπτει τα ιδιαίτερα και ουσιώδη συστατικά στοιχεία που είναι χαρακτηριστικά των πράξεων μιας ΕΕΚ. Αν θεωρηθούν συγκεκριμένες μόνον οι *stricto sensu* υπηρεσίες διαχείρισεως χαρτοφυλακίου ή μόνον οι υπηρεσίες διαχείρισεως που συνδέονται στενά με τη *stricto sensu* διαχείριση χαρτοφυλακίου, η Κ δεν αναλαμβάνει συναφώς καμία ευθύνη σε σχέση με την επίμαχη, εν προκειμένω, δραστηριότητα.

Επί της απαιτούμενης αυτοτέλειας

- 33 Σύμφωνα με τις σκέψεις 27 επ. της αποφάσεως GfBk, είναι αδιάφορο αν η εξωτερική διοικητική υπηρεσία που συνδέεται στενά με τη διαχείριση χαρτοφυλακίου αποτελεί τη μόνη βάση της τελικής αποφάσεως της ΕΕΚ. Επίσης, το ΔΕΕ επιβεβαιώνει τον ισχυρισμό ότι η διαχείριση των αμοιβαίων κεφαλαίων μπορεί να διαιρεθεί σε διάφορες υπηρεσίες οι οποίες μπορούν στη συνέχεια να τύχουν της απαλλαγής. Σε περίπτωση αναθέσεως τέτοιων υπηρεσιών σε τρίτο διαχειριστή, η απαλλαγή ισχύει υπό την προϋπόθεση ότι καθεμία από τις εν λόγω υπηρεσίες επιτελεί τις συγκεκριμένες και ουσιώδεις λειτουργίες διαχείρισεως αμοιβαίων κεφαλαίων.
- 34 Κατά συνέπεια, η Κ υποστηρίζει ότι, για να υπάρχει η απαιτούμενη αυτοτέλεια, δεν απαιτείται η ανάθεση ενός συνόλου υπηρεσιών, αλλά αρκεί να είναι επαρκώς διακριτή η ανατεθείσα σε τρίτο υπηρεσία διαχείρισεως. Αυτό πράγματι συνέβαινε

εν προκειμένω, δεδομένου ότι η Κ παρείχε, στο πλαίσιο του συνολικού προσδιορισμού των εισοδημάτων, διακριτές υπηρεσίες κατά τις οποίες πραγματοποιούνταν αναπροσαρμογή, συμφώνως προς τις φορολογικές απαιτήσεις, των αξιών οι οποίες είχαν γίνει δεκτές από την τράπεζα θεματοφυλακής. Επιπλέον, η Κ συνάγει από το γεγονός ότι η απόφαση GfBk δεν κάνει μνεία του κριτηρίου της αυτοτέλειας ότι το ΔΕΕ ενδέχεται να έχει εγκαταλείψει πλέον το κριτήριο αυτό ή, τουλάχιστον, να μην του αποδίδει τόσο μεγάλη σημασία όσο στις προηγούμενες αποφάσεις.

- 35 Κατά το αιτούν δικαστήριο, από τις γενικές διαπιστώσεις που περιέχονται στις αποφάσεις του ΔΕΕ σχετικά με την ανάθεση σε τρίτους χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, οι οποίες είναι μεταγενέστερες της απόφασης GfBk (αποφάσεις Bookit, DPAS, Fiscale Eenheid, Cardpoint), προκύπτει σαφώς ότι το ΔΕΕ διατηρεί το κριτήριο «ενός διακριτού συνόλου, συνολικώς εκτιμώμενου», για τους σκοπούς της απαλλαγής μιας ανατεθείσας σε τρίτους χρηματοοικονομικής υπηρεσίας. Όπως προκύπτει από τις σκέψεις 38 έως 41 της απόφασης Bookit του ΔΕΕ, 34 της απόφασης DPAS και 71 της απόφασης Fiscale Eenheid, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι λειτουργικές πτυχές μιας υπηρεσίας: για να χαρακτηριστεί μια πράξη ως υπηρεσία διαχείρισης αμοιβαίου κεφαλαίου πρέπει να αποτελεί χωριστό σύνολο, εκτιμώμενο συνολικώς, να είναι συγκεκριμένη και ουσιώδης για τη διαχείριση αμοιβαίων κεφαλαίων.
- 36 Εντούτοις, δεν είναι σαφές στο αιτούν δικαστήριο ποιος πρέπει να είναι ο βαθμός της αυτοτέλειας μιας ανατεθείσας σε τρίτους υπηρεσίας διαχείρισης και ποια πρέπει να είναι η έκτασή της προκειμένου να υφίσταται ένα χωριστό σύνολο, εκτιμώμενο συνολικώς. Επομένως, τίθεται το ερώτημα αν οι αναληφθείσες από την Κ επιμέρους συνιστώσες της υπηρεσίας που περιγράφονται στο ιστορικό ως «ανάληψη φορολογικών καθηκόντων με σκοπό τη διασφάλιση της φορολογήσεως των μεριδιούχων» στο πλαίσιο της αναπροσαρμογής των αξιών εκ μέρους της τράπεζας θεματοφυλακής ή της ΕΕΚ που έγινε βάσει ειδικών διατάξεων περί φορολογίας εισοδήματος και επενδυτικών κεφαλαίων, πληρούν την προϋπόθεση της υπάρξεως διακριτού συνόλου, συνολικώς εκτιμώμενου, όπως απαιτεί το ΔΕΕ.
- 37 Η απάντηση στα ερωτήματα που αφορούν την ερμηνεία του άρθρου 135, παράγραφος 1, στοιχείο ζ', της οδηγίας 2006/112/ΕΓ, ιδίως το περιεχόμενο της έννοιας της «διαχείρισεως επενδυτικού κεφαλαίου», είναι κρίσιμη για την έκδοση αποφάσεως επί της εκκρεμούς προσφυγής όσον αφορά το ζήτημα κατά πόσον το ανατεθέν σε τρίτους καθήκον προσδιορισμού των φορολογητέων αξιών αποτελεί απαλλασσόμενη ή φορολογητέα υπηρεσία. Το Bundesfinanzgericht θεωρεί ότι στην υπό κρίση υπόθεση υπάρχουν αμφιβολίες ως προς την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης, λαμβανομένης ιδίως υπόψη της διαφορετικής πραγματικής καταστάσεως σε σχέση με προηγούμενες κριθείσες υποθέσεις. Επιπροσθέτως, είναι προς το συμφέρον του αποτελεσματικού ανταγωνισμού εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης να δοθούν σύντομα διευκρινίσεις ως προς την ερμηνεία της επίμαχης διατάξεως της οδηγίας.